

SKUPŠTINA CRNE GORE

Predsjednici
Danijeli Đurović

PRIMLJENO:	24. 6	20 22	GOD.
1. KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-2/22-70		
VEZA:			
EPA:			
SKUPŠTINSKI BROJ:	PRILOG:		

Na osnovu člana 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore, ministru spoljnih poslova, gospodinu Ranku Krivokapiću, postavljam sljedeće

POSLANIČKO PITANJE:

Povodom inicijative Otvoreni Balkan Vlada je najavila formiranje radne grupe u kojoj bi predstavnici više ministarstava procenjivali usklađenost inicijative Otvoreni Balkan s ciljem članstva države u EU. Ko će sačinjavati radnu grupu, i po kojim kriterijumima će se birati njeni članovi, odnosno koje kompetencije će morati da zadovoljavaju? Kada će javnost Crne Gore moći da se upozna sa nalazima Radne grupe budući da je stvorena konfuzija oko ovog pitanja?

Obrazloženje ću dati na sjednici Skupštine.

Odgovor tražim i u pisanoj formi.

POSLANICA

Aleksandra Vuković
Aleksandra Vuković

Crna Gora
Ministarstvo vanjskih poslova

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

Adresa: Stanka Dragojevića 2
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 416 306
fax: +382 20 225 702
www.mvp.gov.me

PRIMLJENO:	27. 6. 20 22 GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-01-1/22-40/2
VEZA:	
EPA:	
SKRAĆENICA:	PRILOG:

Br. 2-008/22-1733

Podgorica, 27. jun 2022.

**Za: Skupština Crne Gore
Generalni sekretar**

Predmet: Odgovori na poslanička pitanja upućena ministru vanjskih poslova

U prilogu dostavljamo odgovore na poslanička pitanja, koja su u skladu sa članom 188 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, za Šestu – posebnu sjednicu Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja Skupštine Crne Gore, sazvanu za 27. jun 2022. godine, dostavili poslanici/e:

Dragan Bojović, DF – NSD, DNP, RP;
Jelena Božović, DF – NSD, DNP, RP;
Marko Milačić, Prava Crna Gora;
Adnan Striković, SDP;
Aleksandra Vuković, DPS (dva pitanja);
Nikola Janović, DPS;
Tamara Vujović, Demokrate - Mir je naša nacija;
Andrija Popović, Liberalna partija

Ministar

Ranko Krivokapić

Odgovor na poslaničko pitanje poslanice DPS-a Aleksandre Vuković

Poslanica DPS-a Aleksandra Vuković:

Povodom inicijative Otvoreni Balkan Vlada je najavila formiranje radne grupe u kojoj bi predstavnici više ministarstava procjenjivali usklađenost inicijative Otvoreni Balkan s ciljem članstva države u EU. Ko će sačinjavati radnu grupu, i po kojim kriterijumima će se birati njeni članovi, odnosno koje kompetencije će morati da zadovoljavaju? Kada će javnost Crne Gore moći da se upozna sa nalazima Radne grupe budući da je stvorena konfuzija oko ovog pitanja?

Obrazloženje ću dati na sjednici Skupštine.

Odgovor tražim i u pisanoj formi.

Potpredsjednica Vlade i ministarka evropskih poslova najavila je da će Vlada će formirati Radnu grupu, koju će činiti predstavnici više ministarstava, sa ciljem da sagleda sve aspekte inicijative "Otvoreni Balkan". Ukoliko Radna grupa bude formirana, i Ministarstvo vanjskih poslova imaće svog predstavnika. O detaljima njenog rada je rano govoriti, ali ono što bez sumnje važi je da je ulazak u bilo kakve regionalne aranžmane sastavni dio vanjske politike jedne države, pa bi Ministarstvo vanjskih poslova po definiciji svog portfolija u Vladi, imalo presudno važan glas u Radnoj grupi.

Ministarstvo vanjskih poslova radilo je na analiziranju svih vanjskopolitičkih i aspekata Inicijative vezanih za trgovinsku saradnju u regionu, svoju analizu dostavilo 27. maja potpredsjednici Vlade Jovani Marović, a spremni smo da argumentaciju, koja nam ne govori u prilog inicijative "Otvoreni Balkan", podijelimo sa članovima Radne grupe.

Ministarstvo vanjskih poslova će u Radnoj grupi postaviti neka od sljedećih pitanja:

- *Da li je stvarno riječ o ekonomskoj inicijativi? Vrijedi podsjetiti da je inicijativa "Otvoreni Balkan" proizašla je iz inicijative "Mini Šengen", pokrenute 10. oktobra 2019. godine, kada su predsjednik Srbije Aleksandar Vučić, premijer Albanije Edi Rama i premijer Sjeverne Makedonije Zoran Zaev potpisali Deklaraciju o uspostavljanju slobodnog protoka ljudi, robe, usluga i kapitala, tzv. Novosadsku deklaraciju. Na događaj na kojem je potpisana Deklaracija i "Mini Šengen" uspostavljen, Crna Gora nije bila pozvana. I dok su tri lidera radila na tome da razviju "Mini Šengen", lideri svih šest država Zapadnog Balkana su nedugo potom usvojili Akcioni plan za uspostavljanje Zajedničkog regionalnog tržišta (Common Regional Market) na Smitu Berlinskog procesa 10. novembra 2020. godine u Sofiji. Zašto Evropska unija nije željela da nadograđuje "Mini Šengen" već da stvori kredibilnu strukturu za uspostavljanje regionalnog tržišta u regionu, gdje će pravila igre definisati upravo EU i koja će pomoći da se države ZB približe EU? A onda je zanimljivo postaviti pitanje i zašto su, i nakon što su stavili svoj potpis na Akcioni plan za uspostavljanje Zajedničkog regionalnog tržišta, lideri tri države svoju prvobitnu inicijativu "Mini Šengen" preimenovali u "Otvoreni Balkan" 29. Jula 2021. i nastavili da je promovišu*

kao ekonomsku agendu? Da li se uopšte, imajući ovo u vidu, može sa sigurnošću tvrditi da je cilj "Otvorenog Balkana" regionalna ekonomska integracija, koju ćemo postići već kroz CRM, ili zapravo ima mjesta sumnji da u pozadini stoje političke agende? Ne bi bio prvi put u novijoj istoriji da tješnja ekonomska saradnja vodi i kreiranju političkih aranžmana.

- *Zašto ne snažiti postojeće okvire za regionalnu saradnju – spomenutu implementaciju Akcionog plana za zajedničkog regionalno tržište, pod okriljem Berlinskog procesa, i ne koristiti potencijale Procesu saradnje za Jugoistočnu Evropu (SEECF), kojim Crna Gora predsjedava?*
 - Podsjetiti vrijedi da implementacija Akcionog plana za Zajedničko regionalno tržište, pod okriljem Berlinskog procesa podrazumijeva i regionalno tržište sa četiri slobode kretanja, uključujući i mjere koje imaju za cilj da usklade zakonodavstvo država učesnica sa regulativama i standardima EU, i regionalno područje za investicije, i regionalno digitalno područje, i regionalno industrijsko i inovativno područje. Dakle, mnogo je šira od ambicija „Otvorenog Balkana“. Nadzor nad primjenom Akcionog plana povjeren je sekretarijatu CEFTA i Regionalnom savjetu za saradnju, dakle temeljno osmišljenim i kontrolisanim aranžmanima nastalim sa ciljem da nas približe Evropskoj uniji.
 - Proces saradnje u Jugoistočnoj Evropi, je pokrenut 1996. godine na sastanku ministara vanjskih poslova u Sofiji, koji ima za cilj da promoviše i snaži dobrosusjedske odnose među članicama, sa ciljem pune integracije Jugoistočne Evrope u evropske i evroatlantske strukture. U okviru njega usvojena je Povelja o dobrosusjedskim odnosima, stabilnosti, bezbjednosti i saradnji u Bukureštu 2000., koja je i danas esencijalni dokument. Pod njegovim okriljem nastao je Savjet za regionalnu saradnju, koji ima važnu ulogu u implementaciji Akcionog plana za Zajedničko regionalno tržište u okviru Berlinskog procesa. *Crna Gora, nasuprot Otvorenom Balkanu, treba da ima mnogo veće ambicije i da svoje jednogodišnje predsjedavanje Procesom saradnje u Jugoistočnoj Evropi iskoristi da promoviše isključivo vidove saradnje koji nas jasno i nedvosmisleno približavaju Evropskoj uniji.* Takva uloga, promotera evropskog puta među državama regiona, na kraju krajeva, Crnoj Gori pripada, jer je država najviše odmakla u pregovorima sa Evropskom unijom. Mi smo izabrali da budemo u društvu onih koji evropske vrijednosti nedvosmisleno poštuju i baštine, i želimo i da svi naši susjedi odaberu isto društvo.
- *Zašto ulaziti u inicijativu u vezi sa kojom postoji mnogo nejasnoća a malo rezultata i skoro pune tri godine od njenog pokretanja?* Nejasan je bio već način njenog nastanka, jer su je pokrenula tri lidera, uz poziv posredstvom medija ostalim državama da se pridruže. Za svo ovo vrijeme postojanja, postignuto je svega nekoliko memoranduma i sporazuma. Države članice kroz njih nastoje da povećaju obim uzajamne trgovine i ukinu barijere za uvoz i izvoz i na tržištu rada, i čak ni u tim namjerama za sada nema uspjeha. Ujedno se ne demonstrira namjera da se kroz inicijativu usvajaju standardi EU kada su u pitanju konkurentnost, prava potrošača i prava investitora. Dok se nekoliko sporazuma predočava

kao uspjeh u regionalnoj saradnji, vjerujemo da građani regiona i Evropska unija zapravo očekuju da se kroz regionalnu saradnju ostvare pomoci u rješavanju otvorenih političkih pitanja koja opterećuju evropsku budućnost pojedinih država regiona. Za stvaranje zajedničkog regionalnog tržišta već imamo jednu inicijativu, pod okriljem Berlinskog procesa, dakle pod okriljem EU. Ne vidimo potrebu za dupliranjem.

- *Da li je Crnoj Gori potreban "Otvoreni Balkan" kada sve ono o čemu njegove članice pregovaraju, Crna Gora već postiže kroz nacionalno zakonodavstvo, bilateralne sporazume, članstvo u Svjetskoj trgovinskoj organizaciji ili dostignuća pod okriljem Berlinskog procesa?* Crnoj Gori, državi koja ima najbolji ekonomski bilans na tržištu CEFTA i u trgovini sa EU, Otvoreni Balkan nije ekonomski isplativ. Crna Gora je članica STO, o svom članstvu pregovarala je pet i po godina, za razliku od jedne članice inicijative koja je pregovore prekinula još 2013. To ujedno znači da zbog te jedne države, Otvoreni Balkan može obavezati svoje članice samo na niži nivo standarda u odnosu na one na koje se Crna Gora još 2012. godine obavezala. Ukoliko Inicijativa podrazumijeva i carinsku uniju, to bi značilo i ponovne pregovore sa Svjetskom trgovinskom organizacijom i Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Učešćem u inicijativi ugrozili bismo crnogorsko tržište rada, smanjili bezbjednost granica, ugrozili standarde u svim pojedinačnim ekonomskim politikama, uključujući one vezane za fitosanitarne uslove i bezbjednost hrane. Nema, zato, opravdanja ni pred crnogorskim građanima da težnju da usvojimo evropske, više standarde, zamijenimo hrljenjem ka nižim standardima.
- *Da li inicijativa „Otvoreni Balkan“ u potpunosti usklađena sa principima Evropske unije i da li je čine države koje ravnopravno tretiraju svoje susjede? Podsjetiću, s tim u vezi, da je i američka ambasadorica Rajnke je u svom nedavnom intervjuu za VOA kazala da "Otvoreni Balkan" mora biti "potpuno i ravnopravno otvoren za svih šest država Zapadnog Balkana", kao i u potpunosti usklađen sa principima Evropske unije. Kazala je i da je bitno da su "svi principi unutar Otvorenog Balkana u potpunosti usklađeni sa onim uslovima koje bi EU očekivala u procesu pristupanja". Smisao našeg analiziranja inicijative je upravo da vidimo da li sve ovo stoji, jer i mi želimo biti samo dio onih inicijativa koje nas približavaju EU i u kojima se poštuje načelo ravnopravnosti država.*
- *Ako je Crna Gora na pragu članstva u Evropskoj uniji, da li treba da šalje dvosmislene poruke o tome gdje vidi svoju budućnost? Put, kriterijumi, mjerila, jasno su propisani i među njima nema "Otvorenog Balkana", niti ova inicijativa pomaže da se kriterijumi i mjerila brže ostvare. Crna Gora je integrisana u evropski privredni i bezbjednosni sistem, njena vanjska politika je potpuno usaglašena sa EU, troškovi integracije Crne Gore u EU ne postoje, postoji visok stepen integrisanosti Crne Gore u privredu Evropske unije, njeno članstvo u EU biće veći stimulans za druge države Zapadnog Balkana nego što bi to bila bilo kakva nejasna inicijativa.*
- *Da li, konačno, treba da dajemo "pojas za spasavanje" inicijativi koja ne pokazuje rezultate i nema budućnost? Narativ da "Inicijativa može da uspije samo ukoliko je svih šest država u njoj" treba da zamijenimo narativom da "šest država mogu da uspiju samo ako su članice*

inicijativa koje ih vode ka EU", uz, naravno, vrednovanje individualnih zasluga. Rasprave o inicijativi koja nema budućnost samo povećavaju nivo euroskepticizma u regionu i oduzimaju nam vrijeme da razmišljamo o reformiskim procesima koji će nas približiti EU.